

MRTVOM JE JASNO

IVAN ZRINUŠIĆ

SADRŽAJ

Pjesma koja je mogla biti drugačije napisana (Umjesto gerbera na grobu Borisa Marune)

1

Iz kuverte Privremenog poreznog rješenja (klasa: UP/I-410-23/2014-02/10220; ur. broj: 513-07-14-05/2014-02)

4

Mi koji se dogovaramo

6

Mokra pjesma

7

Pjesma koja ne očekuje odgovor

8

Spojeno s vikendom

9

Tučaj kamen Envere

10

Pjesma zavađena s dubljim uvidom u duh vremena

11

Pokojnik prije spavanja

13

Tražili ste pogledajte

16

Tri črlene

17

Djed Mraz

18

Žena

19

Elvis

20

Pjesma koja čeka jutro

21

Pjesma koja izbjegava sukob

22

Straža

23

Šipak

24

Pola sata tristo kuna	25
Podsjetnik	26
Probiti svijet	27
U roditeljskoj kući	28
Noćne pelene	29
Vrata su blizu	30
Gonorejski binom	31
Ograda	32
Opsuješ Boga na A6 kod Delnica pa podebljaš ruž	33
Uspavljivanje	34
Bliskost	35
Pjesma koja uvažava međusoban omjer iskustva i mogućnosti	36
Uz nesuđenog ministra kulture	37
Lajka	38
Restlovi	39
Razudba osmerokatnice	40
Putovi do Ljubljane	41
Ljetne amputacije toplije su od zimskih	42
Preuzetna pjesma	43
Lanac	44
Drljanje po poledini rada o pleonazmima u hrvatskom standardnom jeziku	45

Čovjek koji je spreman (Brojalica)	46
Vrijeme za zapaliti cigaretu (Narodnjak)	49
Zvjerad za dva eura	50
Zahvale	51
O autoru	52
Impresum	53

PJESMA KOJA JE MOGLA BITI DRUGAČIJE NAPISANA (UMJESTO GERBERA NA GROBU BORISA MARUNE)

Guli se pravoslavna crkva
Svojedobno su iz nje pucali na prolaznike
Pa im je uzvrćeno
Nakon čega više nije bilo pucnjave
Ne računajući bombe
U tom bloku tog dana
Stojim preko puta i pokušavam
Odljepiti majicu s leđa
Kući se ionako ne mogu vratiti
Guli se zgrada hotela **
U kojem je na jednoj mlađoj punoljetnici
Izrešetan vlasnik rupe
U kojoj nikad nije bilo leda
Kao emotivan sitni kriminalac
Zatekao se usred nečeg što mu nije
Bilo pretjerano važno
Guli se svjetleći Asklepijev štap
Guli se dostavno vozilo guli se bravarija
Guli se znanje
I gule se uplaćeni doprinosi
Ulica puna prostodušne smrti
Njome se može proći
Ponedjeljkom ili četvrtkom uvečer
Ulica kao bilo koja druga

Predsjedniče vidiš
Toj je ženi osam godina manje nego meni
I zna razmišljati o mojim nutarnjim organima
O mojem kroničnom bronhitisu
A kad se nasmije
Meni bude drago

Vidiš to
Svojim otvorenim očima
U svakom slučaju ja te razumijem
Kad bih mogao birati ni mene ne bi bilo briga
Sjeo bih na kakvu tapeciranu stolicu
I vrtio u zubima Hoyo de Monterey
Dok nabrekne alveole
Konačno ne prsnu
Ali Predsjedniče ukupna masa providenja
Namijenjenog hrvatskom tržištu
Nije za šalu
Općenito mi smo ozbiljni ljudi
Ispiremo udo mlakom vodom nakon jebanja u šupak
I uzgajamo začinsko bilje
Mi smo strpljivi ljudi
Stoljeća i države
Su nam svjedoci
Mi zahtijevamo pravo na rad
I pravo na nerad
I volimo spominjati Velebit
Dunav Dravu Savu
Jadran
Dakle naša modra vječnost
Sporo se suši

Predsjedniče vidiš
Ja dobro znam
Što bih napravio sa svima vama
Kad bih imao više snage
I odlučnosti
Ja znam da kosti vaših i mojih predaka
Mogu mirno gorjeti
U dvjema tamnim spalionicama
Pod njezinim obrvama
I da je sve baš onako kako treba
Biti

Tako i nikako drugačije
S prezrelom djecom koja su učena da bježe
Od ovoga ili od čega već
I s oboljelima
Koji si režu tijelo staklom
Predsjedniče ti si
Spreman dati život
Za rokenrol
A ja ga radije ne bih dao ni za što
Ako ne moram
I zato dobro znam
I kamo bih s tobom

Što je zasad
Prema svim mjerilima
Sasvim dovoljno.

**IZ KUVERTE PRIVREMENOG POREZNOG RJEŠENJA
(KLASA: UP/I-410-23/2014-02/10220; UR. BROJ:
513-07-14-05/2014-02)**

Žele da vjerujem u ono u što ne bih znao vjerovati

Sve i da mi iziđe iz rektuma

Dok se istina dobivala bezbolno

U dnevnicama i kulturnim podliscima

Slabo sam pamtio lica imena i događaje

I kad sam odlučio pasti

Pao sam svom težinom

Sad je kažem tako

Oni žele a ja ne

I znojimo se

Jer je ljeto

Rekoše da su im bogovi mrtvi

O da

Dakle pod jedan

Imali su bogove

A pod dva bogovi su im

Bili živi

I to bi sigurno bilo lijepo

Da ljepota pozna sigurnost

I to sigurno

Nešto znači

Dva stola dalje od mog

Jedan momak poravnava si kosu

Pa pogledava oko sebe

A tri djevojke stoje na pješačkom prijelazu

S leđima u savršenu polumjesecu

Treba im snošaj kao što ciganska pjesma

Treba vikend-cigane

Svima

Kako stisnem čik
Konobar promijeni pepeljaru
Naposljetku mu kimnem
A on kaže Može pivo

Nije im lako
Nikomu od njih
Vjerujem da nije.

MI KOJI SE DOGOVARAMO

Prijatelji su dolazili pa odlazili
Unoseći blato pseći
Izmet
I dobrotu
I mnoge nam stvari
Nisu bile poznate
O mnogočemu
Samo smo nagađali ali
Bilo je jasno da nećemo izdržati
Bilo je to jasno kao
Što bilo što
Bude jasno bili
Smo preslabi

Podrezavši kamom jajnike slobodnoj volji
Prihvaćali smo borbe
Koje se nisu mogle dobiti
Gluha zemlja gluha
Jer u nju ne svršava seljak
Ne postoji SSSR
Ali postoji SSRI
Postoje „revolving kredit“ i okretna
Vrata
Naposljetku
Postoji bubanj sa šest pregrada
I između čovjek koji neće a može
Ili može a
Neće

Sve je to vrlo nalik životu
Treba priznati
Nakon nekog vremena nema se što reći.

MOKRA PJESMA

Darije i Aleksandar možda su pali trulih zuba
No babe u crnom po selima istočne Slavonije znaju
Da zube kao i muževe
Valja nadživjeti a ja sam sve skloniji
Prihvatiti to da će ta sela uskoro ponovno gorjeti
Kao nešto neizbježno i
Samim tim posve nedostojno brige
Premda me ponekad ako razmišljam o cijeni
Čvaraka i njihovu položaju na policama u hipermarketima
Bude jako strah ne znam
Točno čega

Nabadam ova slova po svojem pametnom telefonu
Koji je zapravo prilično oglupio
Počele su ga zbunjivati osnovne
Radnje poput slanja SMS-a ili uspostave poziva
Kao pravi kreten nabadam ova slova
Jer više ne žele poslužiti piće
I oni su ljudi i moraju u krevet

Ne vjeruj onima koji ti prodaju žuticu
Ne vjeruj onima koji ponavljaju da te razumiju
Mislimo si moj nepametni telefon i moj nepametni ja
Spremajući se polako izići
Iz nepametne gostionice
Na nepametnu kišu.

PJESMA KOJA NE OČEKUJE ODGOVOR

Ako stvaranje umjetnosti zahtijeva određen uvid
U djelovanje životne otopine određeno razumijevanje sveobuhvatnosti
Smrti zapravo ljepote ukupnog besmisla
Odnosno ako umjetnost treba biti svojevrstan konac
Za šivanje onih dijelova koji se ne spominju
U atlasu anatomije
Zašto nas tako često zaguši
Zadah iz usta umjetničke sujete
Kako je moguće da ti nesretnici povlačeći
Poteze nabavljene ondje gdje i profesura
Tako uporno vjeruju u stolicu u nebeskom bifeu
U to da nešto što je naučivo tvori pamet?
Ili su im stvari jasne
Ali ipak se nemaju snage dokrajčiti?
Jedna teorija nalaže razdvajanje stvaraoca i djela
No što ako djelo naprosto prestaje raditi nakon što ga stvaralac
Zatrpa subjektivnim izmetinama
Što ako oni žele tek štambilj
I ukusne boje na plaketi?
Koja ih teorija šalje u kakav rezervat
U kojem na sisici ministarstva ima još milijardu sisicâ ministarstva
Pa da više ne moram sresti nijednog?

SPOJENO S VIKENDOM

Još jedan Dan neovisnosti
Radno vrijeme kao nedjeljom

Teško je biti siguran što se zapravo dogodilo
Na današnji dan
I prije koliko godina

Mijenjali su praznike blagdane
Narod se izgubi

Kao u pravopisu na primjer

Korienski novosadski Institutov
Pa ti znaj čevap
Ili ćevap

Takvi smo

Nesigurni u narudžbu i kad stigne račun
Uglavnom osupnuti iznosom

U ulici tri zastave od kojih jedna
Na privatnoj kući

Prekinuto možda 15000 života
Nije da igra reprezentacija.

TUCAJ KAMEN ENVERE

Mogućnost pàda ne plaši koliko sama visina
Uvjetovani prije svega zbivanjima u probavnom traktu
Popuštamo kao mješanci na povocu profesionalnih anarhista
Onih koji sustav napadaju iznutra
Drugačije i ne ide zar ne
Mi pomireni govnari otvrdnutih žila
Sad bliže kraju nego početku;
Sa svojim napravicama svjetlećih ekrana
Naljavši se u desetak glavnih gradova
Na desetak valuta
Znamo da je uvijek bilo kasno
Pobuna počinje u glavi ondje i završava
Možda sam to već rekao
Ili nisam kao da je bitno
Tko sam ja da išta govorim
Pa ipak govorim
Ovo je demokratsko društvo zar ne;
A kad si međusobno jebemo žive sestre i mrtve majke
To je uglavnom u prenesenom značenju
Jer koliko bi tek inače bilo spontanijih i izazvanih pobačaja
I raskopanih grobova
Neumjesno mnogo.

PJESMA ZAVAĐENA S DUBLJIM UVIDOM U DUH VREMENA

Sestro noćas bilo gadno zašto da ti lažem
Topnička priprema svastikama po širem gradskom području
Pa po ojačana bojna govora mržnje
Na sjeveru jugu zapadu i istoku
Jedino prve četiri kolone nije bilo
No ustrajali smo i linija je ostala nepomaknuta.

Draga sestro nitko nam ne drži leđa
Jutros forsirali zid šesterokatnice
Morali pisati priopćenje portalima i novinama
A Markanu opet prijetilo u inbox
Zar ondje u Australiji ne pratite vijesti
Ili ste baš svi zatucani?

Sestro dok ti pušiš klokanima ovdje meso gori tintom
Znaš li ti što se dogodi borčevoj psihi
Kad mu na rukama umru i Che i Emiliano!
A igla bode li ga bode boli je kurac
I misliš da će te neko slušati osim seljančura s humanistike!

Jebiga sori sestro šta da ti kažem
Ne poznám više uredan san i brzo planem
Nije lako noću kad ih čuješ kako skandiraju
A ni danju kad ih vidiš kako kupuju auto-lak
Ne mogu više sa studenticama ne mogu ni s kim osim sa svojim
Uglavnom smo na Gligori i Pivcu
Neki na krizi uzimaju i domaći kulen.

Sestro zadnji put da ti pišem bar zasad
Ne ide ovako ne nalazim svrhu
U Goi izbilo sranje idem kao instruktor
Ako budeš pisala nemoj na udruhu ukinuta

Došli ovi na vlast hoće i oni osjetiti rat.

POKOJNIK PRIJE SPAVANJA

Isprva pomislim da udara jedna od mačaka
Onako zaokupljena pranjem i češanjem
No otvorim i ugledam njega brk kao sa slike
Kažem Edgare kojim dobrom? Rakija je mrtva
A i ti si ako se ne varam
Uostalom vrane su lijepe životinje i ja ti ne mogu pomoći
Bolje otići borcima za radnička prava s Filozofskog
Ili ispeci bijelog miša možeš mi ostaviti kojeg
Dylana Doga za djevojku
A on će podozrivo O derište ne znaš ti što znači biti siroč
No vojska je sušta dosada dobro je da te nisu primili
I ne gledaj me tako mogao bih ti doći
I kad joj kreneš skidati gaće
Jesi me razumio ili treba na hrvatskom?
Pljunuli ste srcu u lice pljujete toj
Naherenoj povijesti u lice
I takvi mislite da će vam u Beču govoriti vi?
Edgare kažem Beč je potonuo
Budim i Pešta osluškuju Washington pa Moskvu pa London
Pa Moskvu i sve to zapravo ide prema jednom uglađenom kraju
A sirotište duše i dalje skuplja igračke
Za sirotište tijela
Barem ti bi to trebao znati?
Nije mi bila namjera imponirati
Premda ako će ti tako biti lakše možeš misliti da jest

Da možda ne bi bilo loše
Da se malo makneš od lektire
Ispali on namah Manirizam je tihi ali vječno prisutni ubojica
Jer vaši će sinovi i unuci ako im to ne onemogućite
Jednom o ovome govoriti kao o dobrim starim vremenima
Pa shodno tomu sjetno prizivati prokrvljenost aplikacija s iPhonea 5

I toplinu kućica za chat iz 2014. godine
A jedina ste država na svijetu vjeruj mi
U kojoj pankeri prosvjeduju protiv prosvjednika protiv vlade
O spikerima s govornom manom da ne govorim
Barem TI bi to TREBAO znati?
Pjesniče nemoj samo o politici kaŕem Nisam raspoloŕen
Nikako nisam raspoloŕen
Nego bi li ti ušao? Malo je naporno stajati ovako pred vratima
Pijete li vi nezahvalni leševi jedete li?

Nijedno od tih imena nije vrijedno svetosti
Niti je ikakva svetost vrijedna svjetlosti
Kaŕe on pa glasno podrigne što ne ostavi baš nikakav miris
A kad čovjek nema volje bolje rečeno kad misli da nema volje
Počne se prepuštati ŕeni i nedjeljama
Premda ako se i u siromaštvu držite za ruke
Dade se govoriti o ljubavi
Pa ne znam i mogao bih nakratko nisam se mislio zadržavati
Ajde pomakni se da prođem šta si se ustobočio
Vidim nije ti ovdje loše pravi mali brlog
Nastavi on Tu je i prozor pogled doduše nije bajan
Toči ako imaš ali ne očekuj spektakl
Više ne diŕem čaše

Edgare druŕe kaŕem Dignuo ti čašu ili ne
Ovdje odavno nema mene
Ni ikog od mojih
Godine su prošle krivotvorimo sistolu i pazimo na te mačke
To je sve što radimo odavno mi
Nismo ovdje
Vidim kaŕe
A vidio sam i naslov
Raste porez na duhanske proizvode
O kako distopijski nadobudno
To se dogodi kad nakon svake menstruacije mijenjaš momka
Naravno Česi i dalje reŕu vinil bez predrasuda

No prije spomena trećeg velikog
Jer uzima se da je prvi završio
Valja imati na umu da je prirodno upravo sve što postoji u prirodi
Ono zaslužno ako se može govoriti o zaslugama
Ionako ćete dočekati polupismeni na barem dva jezika
Ali Edgare oni su gore mi smo ispod
I tako će biti dok ima sunca i vode mali narodi
Od antropologije dobiju kurac
A ne kunilinktus pitanje je samo
Tjelesne šupljine

Mali narod male dojke ufff tko vam daje
Grudnjak uhhh kaže on pa zahrče za stolom sjedeći uspravno
A ja se sjetim kopra u hladnjaku sjetim se češnjaka
I kuhanog krumpira sjetim se sardinâ
Sjetim se limuna i soli i kruha i ulja
Pa odem u kuhinju i uskoro ne budem gladan.

TRAŽILI STE POGLEDAJTE

Tako vladavina práva

Ubrzano diše

55-inčni ekran na kojem se

Teutonska ljepotica bûdi nerazmazanih

Boja na licu

I moj prijatelj Emil

Koji dobiva po godinu

Za svaki gram;

Građanin je u policiji prijavio mirni prosvjed

Jer građanin zna gdje se u gradu

Peče moćan burek

Ustvari pîta

Ustvari burek

I dok onoj devetnaestoj punjenoj

Pokušava naći mjesto

U kutiji Marlboro

Bratstvo i jedinstvo plamte

U Winampu 5.66

Baš poput bengalke;

Idemo u Irsku Švedsku Norvešku

Gdje je u zemlji manje krvi

A u znoju više kapitala

To je najbolje

Što smo smislili.

TRI ČRLENE

Bliži se kraj radnog dana i u zaposlenim
Želucima popušta napetost;
Sljedećih sati ništa neće biti važno –
Ni sitni potezi po gazdinu nalogu koji samo
Što nisu napunili šesnaest, ni džeparac prerušen
U mjesečnu plaću, ni neutjerani honorari i oni
Koji će to tek postati,
Ni amaterski odrađeni prekovremeni, ni služba za korisnike
Zapanjena nad kvarom,
Ni veterani koji su branili zagrebačke šankove,
Ni policija koja postupa onda kad se usudi postupati,
Ni Potemkinovi natječaji za namještenje u državnoj službi,
Ni nuvo riš s dildovima s likovima Rabuzina i Hegedušića i Glihe i
Murtića i Detonija, ni profesori materinjeg jezika
Koji kratki jat utapaju u „craft pivu“ – ništa
Osim večere i tevea jer za danas je bilo
Dosta, zaslužujemo predah.

Revolucija je zapela na terevenki u Razigranoj privatizaciji
I ne zna se kad će se istrijezniti,
U svakom slučaju bit ćemo spremni.

Smijali se Česima i Poljacima
A postali Hrvati.

DJED MRAZ

Kao dijete vjerovao sam
U postojanje vremena
Vrijeme je bilo moj Djed Mraz

Tridesetak godina kasnije primjećujem
Da vjerujem u ove filtere
Koje sam počeo koristiti

Stavljam ih s desne strane cigaretnog papira
Nakon duhana
I vjerujem u njih

Ne znam dokle tako.

ŽENA

O kako žena može biti
Lijepa kad zna više
No što želi znati

Ostalo je ipak
Stvar genoma

I takozvanih
Higijenskih navika.

ELVIS

Elvis je umro na zahodu
Tiskajući

Kraljevi će onako
Kako im se prohtije.

PJESMA KOJA ČEKA JUTRO

Susjedi iz dvorišta uslijed manjka prostora za parkiranje
Prije nekoliko godina dali su zabetonirati mali travnjak
Ispred svoje kuće, koji su desetljećima održavali oni
Koji su živjeli u njihovoj kući prije njih.

Jučer su radnici na poziv predsjednika kućnog savjeta
Zabetonirali i jedan zajednički dio dvorišta
Pa ondje sada umjesto iskrzane opeke
Mahovine, glistâ i neuglednog busenja trave
Obitava monumentalna siva ploča ograđena zgodnim konopčićem
Tako da i nehajna ili neupućena noga znade kako joj onuda
Nije kročiti dok se djelo posve ne osuši.

Izišavši pred vrata u sav taj napredak
Zapalim cigaretu i kratko mjauknem mačkama
Opruženim na krovu garaže i prepuštenim ranojesenskom suncu
Na što se obje dadu u paničan bijeg prema svojem dvorištu
Vjerojatno gonjene sjećanjima na različite projekte
Kojim ih se u posljednje vrijeme zasipa s okolnih prozora.

Razumijem vas, mali prijatelji.

I mene su primorali na to da želim uteći
Ali nemam kamo.

I na mene bi pucali
Samo kad bi na trenutak pomislili
Da neće biti odgovora.

Ti smiješni
Betonski
Ljudi.

PJESMA KOJA IZBJEGAVA SUKOB

U rano subotnje poslijepodne pijemo kavu
Na benzinskoj crpki, gledajući kroz prozor žene i muškarce
Kako izlaze iz automobila i ulaze u njih, dok negdje
Nama iza leđa jedan muški glas psuje dovoljno glasno
Da ga čuje svatko u prostoriji. Krupne pahulje snijega
Lijeno se spuštaju k tlu, oblikujući nove slojeve.
Da netko postavi pitanje: tko ste vi?,
Na njega bi se moglo odgovoriti: ljudi koji običavaju
Piti kavu na benzinskim crpkama. A moglo bi se reći
I: ljudi koji su u posljednjem stadiju nečega, za što nisu
Posve sigurni što je. U svakom slučaju, ni jedan
Od ta dva odgovora ne bi bio pogrešan.
Sjećamo se njegove prve djevojke, s kojom je hodao
Kad smo imali šesnaest i koja je otišla u naručje
Gitarista jednog talijanskog benda kojem se ipak
Ne možemo sjetiti imena. Ona je tada imala nekoliko
Godina više, što u toj dobi i nije mala razlika,
A u pankerskim je krugovima uživala stanovito poštovanje;
Poigrala se i naučila ga pokojoj stvari koja će mu dobro
Doći u budućem životu. Psovač ne posustaje, nešto ga je
Jako naljutilo, toliko da je u stanju ponavljati te besmislene
Riječi u rano subotnje poslijepodne, iznova i iznova,
Svaki put s nesmanjenim, ako ne i većim, žarom.
„Idemo, gađat ću ga pepeljarom“, kaže moj prijatelj.
Ubrzo otvaramo vrata automobila, obojica
Odlučna krenuti prema danima koji ne postoje,
Prema domovima koji ne postoje.

STRAŽA

„Ne,“ kaže ona, „daj meni. Ti staviš premalo mlijeka
I onda dobiješ kruh u kajgani.“ Prepuštam joj zdjelicu
Pa ona u razmućena jaja ulijeva više mlijeka no što
Bih ja bio ulio. Tom smjesom natapamo kriške kruha
Koje potom pečemo na ulju. Pohani kruh ili pofezne ili
Naprosto kruh u jajima. Vani je hladno i mirno,
Susjedstvo spava, i dobar je osjećaj gledati
Kako cigaretni dim, stopljen s dahom,
Odlazi svojim putem. Na povratku unutra
Za sobom zatvorim prva, pa druga, pa treća vrata.
Radio svira, ali taj krevet
Donedavno nije bio prazan.
Zato na televizoru gori jedan crveni lampion.
Nas troje noćas smo ovdje
Jer dok je moguća smrt, moguć je i život.

ŠIPAK

Ležimo na krevetu i ona mi spušta zrnje šipka u usta;
Sitne ledene kuke provlače mi se kroz osrčje
Dok kisele crvene bobice pucaju pod zubima.

Ne mogu razlučiti radi li se o žilama koje se začepljuju
Ili o protezanju onog što je začepljeno
Od vremena do kojeg mi seže pamćenje.

Zima širi svoje glatke ubitačne ruke
I u sobi je četiri ili pet novih zelenih biljaka.

Sjetimo se mesa kad ostanu samo koštice
A mi ih poželimo ispljunuti.

POLA SATA TRISTO KUNA

Kroz Francuzov jezgroviti prikaz Houellebecqove
Opće spisateljske i ljudske promašenosti
(O suvremenicima pohvalno ako su prisutni za stolom)
I Hrvatovu srčanu borbu da glavu održi
Uspravnom (odakle odjednom to?)
Smanjuje se broj bonova za piće dok se žene
U suknjama i hlačama kratkih nogavica
Smiješe jer dobivaju očekivanu pozornost.

Trijebim uši svojoj ulozi na događanju:
Naravno ja njima služim za to da popune program
No za što oni mogu trebati meni? I kako se uzgaja
Osjećaj važnosti? Ne podastirem teorijsku
Osnovu nemam jasnu sliku onoga što želim postići
Niti me zanima „povlačenje sredstava“;
Francuz prihvaća Célinea
A Hrvat uspijeva obraniti granicu svijesti.

Domska djeca razbacala su obzorom crvene i žute klikere
U jezeru vlastitih govana kurčimo se zahodskom četkom;
Prekidam razgovor odlazim s terase kluba
Zovem prijatelja govorim da je gotovo
Neka dođe po mene.

Sutra ili najkasnije prekosutra leći ću u svoj krevet
Obići mačke uz Dravu izvesti kantu za smeće
Život će se nastaviti.

PODSJETNIK

Nepokretan starac leži na kauču
I piša u plastičnu gusku
On i njegov brat bili su u ratu

Nešto kasnije mladić u samtanom sakou
Pruž a mu ruku pa ga uz osmijeh
Pita kako je

Starac ne čuje dobro
Ali kima i vraća osmijeh
Posve neuspješno skrivajući sram

A vas ste dvojica na ti?
Još nešto kasnije upitam mladića

O pa da oduvijek
Odgovori on spremno

I tu je kraj jedne priče
Koja nas poput mnogih drugih prije nje
Ničemu neće poučiti

Možda nas tek podsjeti
Na prednosti upotrebe sapuna.

PROBITI SVIJET

Rodio se 1908. godine i izučio danas gotovo
Nepostojeći zanat umjetničkog kovača, nakon čega je
Sedam puta osvježavao očinstvo, da bi umro 1963. godine,
Usljed krvarenja u jednjaku, posljedice kroničnog alkoholizma.

Zvao se Stjepan
I njegov posljedni trag fotografija je njega na konju
Negdje u Bosni, koju je poslao poštom
Nakon što mu je žena rekla neka ode iz kuće.

Žena se zvala Marija i na pogrebu mu je,
Uz kćer Danicu,
Bila jedina iz nuklearne obitelji.

Portali koji drže do sebe prenose polufinale deložacijskog kupa,
Lijevi i desni kotrljani buteljiraju fašizam,
A mrtvima je ionako jasno.

U RODITELJSKOJ KUĆI

Dan počinje s kašljem i crnom kavom,
Ovdje sam čovjek kojemu je povjereno ne zaboravljati,
No svako malo nešto previdim,
Stvari su uglavnom pomaknute iz ležišta;
Starost teško odstupa od svojeg viđenja prošlosti
(Ipak je mladost govorila o podnošljivijem svijetu).

Noćas ću prespavati u svojem momačkom krevetu
Kako bih sutra otpisao ono što sam rekao danas
I u tome je upravo dovoljno laži da bi bilo istina,
U ovoj su ulici nedavno posjekli gotovo sva stabla.

Naginjem se nad duhanom i pozdravljam mogućnosti,
Između pretpostavljenosti ostanka i svireposti odlaska
To se može učiniti;
Ovdje sam čovjek kojem je povjereno biti budan,
Dan počinje s tim gadljivim osjećajem.

NOĆNE PELENE

Pred kraj druge boce šljivovice, prije dva dana u osječkoj Retfali,
Jedan neobvezno napomenu: Treba nam svjetlost,
Da nas podsjeti na mekoću, najokrutnije obmane
Ionako izgovaramo u sebi. A drugi kičasto odvрати:
Ma treba nam samo jača bomba, da nas podsjeti
Na zemlju. U premoćnoj sparini stan je vonjao na
Moždani udar. Na to u prostoriju uđe žena ovog prvog,
S potomkom spremnim za previjanje, i mi se
Pred njezinim nabreklih grudima
Zaista donekle utišasmo, da bismo onda nastavili
Lupetati, praćeni plačem koji ipak tek treba
Upoznati mogućnost izbora.

VRATA SU BLIZU

Svakog puta kad snažno zapljušti kiša
Kad pod nebom ostanu samo odista izgubljeni

Učini se da bi ta silna voda
Mogla ponijeti dio sa sobom

Led iz kostiju lijeve ruke
Možda sjećanje na kakav rub djetinjstva

No nisu ni padaline od jučer
Što bi one s čovjekovim otpadom?

GONOREJSKI BINOM

Jeftine djevojčice nastoje se skupo prodati

Ne izlazeći iz svojih maskirnih

Odjela po mjeri

One ne poklanjaju ništa

Ali primaju sve

Liberalni kapitalizam

U malom.

OGRADA

Jučer me tako
Za možda dvije sekunde
Promašio vlak iz smjera Baranje

No bez sustezanja
Sad se ograđujem

Ako vas zanima kakva je okusa želja za životom
Pitajte skupljače bocâ
Ne mene

Ja se još nekako držim
Ove strane kontejnera.

OPSUJEŠ BOGA NA A6 KOD DELNICA PA PODEBLJAŠ RUŽ

Sloboda govora obijesna je igračka
No mi je možemo braniti od
Vanjskog neprijatelja

Možemo čak pokušati
Stvoriti novu
Ili šutjeti

Kako god već nam
Prilično dugo
Ne ide.

USPAVLJIVANJE

Pola sata vlakom od Lisabona
Postoji mjesto uz Atlantik
Ne sjećam mu se imena

Jednom sam odande poslao pogled
Niz srebrnastu površinu vode
Pa sam s vremenom zaboravio
I na njega

Godinama ga nisam sreo
Da bi me naposljetku našao
U hodu kod nekadašnje tvornice šibica
U Osijeku.

Trudio se objasniti
A ja sam se pretvarao
Da ga ne poznajem

Onda sam ga pritisnuo uza sjeverni zid
I zabo mu križasti odvijač u vrat
Pa se otidoh kući oprati
Ostavivši ga s tim brizgajem.

On je samo jedan od pokušaja
Kao i ti kao i ja
No možda među posljednjima za odstrel:

Ruke su usporile
I alata je ipak znatno manje.

BLISKOST

Uporno mi izmiče to kakva se pomutnja dogodi
Na liniji između čeonog i tjemenog režnja
Da prosječan čovjek zametne i posljednji
Trun poštovanja spram tuđeg
Intimnog prostora

Pljuvali su mi u lice i grlili me svojim prijateljskim
Ručerdama i ručicama kao da smo barem
Od iste matere dragi dvonošci iz
Valjda svakog društvenog
Sloja u valjda svakom
Stanju svijesti

Ako već moramo razgovarati
Ovog dana ove godine
Pusti me ukopana s
Cigaretom na

Najmanje dvije
Trećine
Metra

To je prihvatljiva
Udaljenost

Ionako smo
Svi jedno

Zar ne

Sestro
Bra
Te.

PJESMA KOJA UVAŽAVA MEĐUSOBAN OMJER ISKUSTVA I MOGUĆNOSTI

Pokažite mi pjesnika
Koji će se smijati metku
I shvatit ću radost

Mrtvi Li Po
Mrtvi Majakovski
Mrtvi Lorca

Mrtva ironija na mrtvim usnama
Mrtvog studenta mrtve književnosti

Umjetnost nikad bliže punku
Nikad bezopasnija
Nikad poraženija -

I dobro nam je tako.

UZ NESUĐENOG MINISTRA KULTURE

Riječi halapljivo proklinju
Pobjedu površnosti i oholosti
Nametnuo bi se ali drugi su odaniji laži:

Do određene dobi razočaranje ima šarma
No ako ne začne gordost sklono je
Pobaciti šupljom gorčinom;

Nedjeljno je jutro
I on želi posvetiti samog sebe

A malo je tužnijih prizora od
Čovjeka koji želi.

LAJKA

Arlauče Lajka u kapsuli

Već skoro šezdeset godina:

Otvorite vrata da se vakuumiram

Rep joj glatka Osa

Glava joj željezni jež

A oko sardine s povrćem

I kako se probiti do nje

Kroza sve žive

Životinje

I kako oploditi tuđu dušu

Nezasitno drkajući

Na svoju?

RESTLOVI

Ne moliti istinu

Ponosna na radničko porijeklo

Dok je izvršni direktor uzima odostrag

Ne podvoditi laži

Prebrzo navuku triper

A nemaš im gdje zabosti špricu

Golove koje si dao odrastajući

Natočiš u noge koje si slomio odrastavši

Gutljaj u pravilu uzima trenutak

No bljuvanje može trajati desetljećima.

RAZUDBA OSMEROKATNICE

Mi asistenti pobrojasm
Prostrijelne na fasadi
I izbijene prozore

A nakon ravnog reza
Konzilij izvaga dizalo
Podrume i mansarde

U granicama očekivanog
Zaključni primarijus
Pa zatvorismo truplo;

Domalo kao pokojničini znanci
Krenusmo na sljedeću

Praćeni mirisom formalina
I nehajnošću stanara.

PUTOVI DO LJUBLJANE

Žilavi listovi tovit će jednom zemlju
Kao etnički kaljavo meso
Ali sada su tu
Ovo je nečiji stan knjige poslagane
Na policama između prozora i
Balkonskih vrata
Također pripadaju nekomu
Naslovi odaju humanista
Ili humanisticu u današnje
Vrijeme valja biti rodno korektan
Čitao sam neke od njih
Dojmljivo napisane
Ali zapravo dosadne
S junacima koji žele
Biti heroji a ja valjda
Ne želim biti heroj
Pa mi je to dosadno
Čireve i kraste prepustiti mekšim
Oblicima postojanja
Ta biljka i ja:
Jučerašnji dan kao da se
Nije dogodio.

LJETNE AMPUTACIJE TOPLIJE SU OD ZIMSKIH

Usvojivši plinsku gangrenu (ne bi se reklo ali
Smrad na neki način ostane titrati
U nosu dugo poslije bolničkog posjeta)
Odnosno odmahnuvši bijeloj sestri
Njezinim rumunjskim benzodiazepinima i oteklim gležnjevima
Te opsovavši posve neutralno u
Sebi naravno
Pođeš ulaštenim hodnikom prema stepenicama
Prema izlazu iz tog hrama nebrige i loše sintakse
Shvaćajući ponovno kao kakav
Golman tek ušao s klupe
To da su pročelja svih državnih ustanova ista
I to da svijet nikomu ne
Duguje ništa
Nakon čega u automat gurneš kovanicu od dvije kune
I kovanicu od jedne kune
Pa smanjiš šećer do nule stisneš kratku kavu
I zapališ cigaretu dok skori
Leševi od sunca suženih zjenica
Okupljeni oko drvene klupe s drvenim nogama
Već dakle barem tri četvrtine sata traže
Opravdanje da umuknu.

PREUZETNA PJESMA

Nikoga ne mora zanimati
Ali lice te žene raspoređeno u osmijeh
I za slabijih je trenutaka pljuvačka
Koja sporo klizi niz obraz Jutarnje zvijezde;

I premda je teško odrediti neku suštinsku potrebu za tim
Ona i njezina sumnjičava stražnjica
Hodajući ulicama bijelo-plavog grada
U kojem ako uspiješ uspjet ćeš i u New Yorku
Obraćaju se gotovo svakoj sustaloj sinapsi u meni
Jednako razgovijetno kao prvog ponedjeljka

(Vrane u Tvrđi letjele su visoko vino je
Stizalo sramotno razvodnjeno
I ja nepovratno poželjeh njezinu ruku u svojoj
Kad satara bude sasvim blizu).

LANAC

Neke moje prijatelje dade se pratiti
Dok su u sjedećem položaju
U automobilu ili za stolom
Njihove pokrete držanje izraze lica;

Hodanje je uglavnom stvar osame
U uspjelijim slučajevima skup donekle čistih trenutaka
Koji se međusobno ne bore za prevlast;

Dade se pratiti ono što govore o sebi
Svakako i ono što misle da ostaje neizrečeno
Te njihove živote mjeriti kao mapu pokušaja i pogrešaka
Ostavljenju na uvid dokonu Bogu.

S vremena na vrijeme ruke tih nekih mojih prijatelja
Postanu žarači nedodirljivi u vrelini a oči im
Zapucaju dahtavim krvavim iglama
Kao da će naposljetku krenuti
U odsudan napad;

Ostane tako do sljedeće dužnosti
Do sljedećeg zamaha savjesti
A onda se ruke ohlade oči obustave paljbu
I polja lavande oko nas utihnu.

Posrkavši nadu to varivo od krtijih komada istine
Uvidimo da smo crijeva
Ipak punili izmetom;

Oni othranjuju svoju djecu
Baš kao što je netko othranio nas.

DRLJANJE PO POLEĐINI RADA O PLEONAZMIMA U HRVATSKOM STANDARDNOM JEZIKU

Nimalo ne čudi to što je poezija danas prezren žanr
Kao utočište besposlenosti silovane tako ozbiljnom ambicijom
Nije ni mogla imati drukčiju sudbinu

Pjesnici vi ste umnogom nalik Mici
Ostarjeloj prostitutki koje se sjećam iz adolescencije
A koja je jednostavno polagala previše vjere u šminku
Pokušavajući pri tom od vojske napraviti gospodu
(Nije da jedno nužno isključuje drugo)

Pjesnici vi ste si sami krivi
Ljudi povremeno ipak nanjuše prevaru
A u dadiljanju zaumove kopiladi
Tih nekoliko dotiranih nagrada i stipendija
Nikad vam neće biti dovoljno

Naravno ja o ovoj temi govorim upravo nimalo pozvan
I sa stručnošću nešto naprednijeg pučkoškolca
Zapravo tek ubijajući vlastitu noć
S četvrtka na petak.

ČOVJEK KOJI JE SPREMAN (BROJALICA)

Prije svega mora se propustiti najavu večernjih vijesti
(„Američki predsjednik Obama u Ujedinjenim narodima
Stao pred hrvatsku zastavu pa je Hrvatska bila
Na svim svjetskim programima“)
I laissez-faire
Pa propustiti suvremeno podrezana vlasišta i
Francuski manikirane nokte
Studente psihologije kojima je vulva izbila desno oko
I studentice prava na praksi u Bruxellesu
Razočaranje bivših robijaša (svaki od njih
Razradio je vlastiti plan osvete)
I snebivanje boraca za prava životinja
Zatim se mora propustiti nehajnost žena u konfekcijskim kostimima
Koje na tržnici pitaju za domaći češnjak
Hladnoću očeva pištolja iz posljednjeg rata i njegove
Devetmilimetarske molbe
Teoretske okvire ljevičara koji uspijevaju biti
Ljevičari dok je ljevica na vlasti i
Pravovjernost nutarnjih podrivača
Kao i priučenost internistova
Pogleda kad govori Nije dobro

Mora se paliti njihovu noć i bljuvati njihovu žuč
I kad bude dovoljno duboko
Gurnuti još malo
U zrcalu oslovljavati prvo njih pa sebe
Kad to prilike budu nalagale šutjeti kao da se jede neoporezovan kruh
Ali svaku blagost cijeniti
Tek kao izočnost siline

Pa se mora propustiti one koji misle da znaju
I one koji misle da ne mogu znati
Pankere koji sviraju Rahmanjinova džeziste koji

Obrađuju Roberta Johnsona

Potkivače slobode

Potkivače jednakosti i potkivače bratstva

Rođene vođe one koji nikad ne plaču

Svakako donatore ktitore darivatelje njihovu

Čistu savjest

Volontere entuzijaste

I njihovu čistu savjest

Zaljubljenike u adrenalin ili bilo koji drugi hormon

Razmetne i bludne sinove i njihove majke

Društveno korisne ničeance neostvarene

Samoubojice ostvarene

Pjesnike

Mora se s istočnim psima kroz gustu krv pobjeći na sjever

Ondje se djelomično smrznuti i vratiti se samo kako bi se palo

Pa pasti

Pa pasti još jednom

Pa pasti još jednom

I ako se očekuje svetost valja odmah odustati

Mora se propustiti one s posve čitavom lubanjom

I one koji žoharima tumače fisiju

Propustiti pedere koji ne vole kurac

Propustiti kapavac trihomonijazu klamidiju

Agitatorski nastrojene vegetarijance

I vegane

I mesojede

Povijesne pobjednike i historijske revizioniste

I bivše djevojke i njihove momke

Naposljetku mora se propustiti Catu Dujšin Ribar

Ivanu Brlić Mažuranić Mariju Jurić Zagorku

Princa Eugena Maršala Tita i

Doktora Faustusa zazivače boljeg jučer

I rječite isposnike;

Tada na začelju kolone ako se dovoljno snažno izdahne
I ako to prirodni zakoni dozvole
Moguće je na trenutak čuti kucanje života.

VRIJEME ZA ZAPALITI CIGARETU (NARODNJAK)

Ako se kad izgubite u nadmenosti Blixе Bargelda
Slobodno se poslužite njegovim građanskim imenom
Hans Christian Emmerich
Ili podacima da kao takav nije završio srednju školu
Da je otišao od kuće prije nestanka pubertetskih akni
Te da je na publiku svojedobno bacao Molotovljeve koktele
I ako vam se kad učini da vas Sjevernjača
Izdajnički poziva na stranu
Slobodno je upitajte je li istina
Da su krajem dvadesetog stoljeća
Osijek obranili ljudi koji nisu voljeli pušku
Da je guzica pravednika
Odista velika za barem
Tri stolice
Te da svaki oblik života u društvu
Podrazumijeva rashlađen pristanak na igru;
U slučaju da vas naglo obuzme osjećaj pobjede
Možda u bečkom Hernalsu nakon druge linije
I trećeg crnog
Slobodno se sjetite orla i lasice
A ako ni to ne bude dovoljno
Ustvari kad bolje razmislim
I nije me briga.

ZVJERAD ZA DVA EURA

Nadomak hipodroma u sasušenoj travi
Ispijem pola litre smlačene vode pa protegnem noge
Trideset četiri godine s nekoliko duljih prekida slušam taj grad
Njegovo jednolično dahtanje stenjanje hroptanje
Rovareći njegovim šuljevima i kavernama
Pokušavao sam mu pronaći kraj
Dok je on možda pokušavao stići nekamo;
No da bi stigao dobro je da kreneš;
Naravno u svijetu koji uči kako što pravilnije ubijati
Kavez unutar kaveza prihvatljiva je zamisao
Ne znam zašto sam mu se dosljedno vraćao
U tome nikad nije moglo biti pragme;
I nakon određenog vremena iz zoološkog vrta rikne tigar
Ili je to slon ili neka treća životinja
Riknem malo i ja uzmem svoju plastičnu bocu
Mnoge stvari naprosto zaslužuju odrastanje
Tišina nije jedna od njih.

Knjiga je izvorno objavljena 2017. za Slušaj Najglasnije! Zdenka Franjića u ograničenom tiražu od 50 primjeraka, od kojih je 40 imalo tiskanu naslovnicu s fotografijom autora Damira Kovačevića, a od ostalih 10 po pet su ručno oslikali Krešo Pongrac i Višnja Vlahović.

Hvala Davoru Ivankovcu na podršci i na svemu vezanom za elektroničko izdanje, uz jedan 'poyy' čiji se odjek ima odbijati o tvrde zidove vječnosti.

A na ostalom, imalo s knjigom veze ili ne, hvala prijateljima: Zdenku Franjiću, Dariju Grgiću, Damiru Kovačeviću, Nikici Mihaljeviću, Ivanu Milenkoviću, Nevenu Stoberu, Jeleni Šimunić, Viktoru Viliću i Višnji Vlahović.

Ivan Zrinušić

Rođen 1981. u Osijeku. Piše poeziju i prozu. Pobjednik FEKP-ova (2017.) i Arteistova (2018.) natječaja za kratku priču. Prevedene pjesme objavljene su mu u časopisu Fantom slobode u okviru panorame hrvatskih autora na francuskom jeziku. S poezijom i prozom zastupljen u nekoliko antologija. Prevodi s engleskog. Urednik, prevoditelj i autor u časopisu Nemo.

Objavio: *Netko nešto ništa* (poezija, 2010), *Bilirubin* (poezija, 2011), *Vidiš kako je lijepo* (poezija, 2012), *Tri mrava* (poezija, 2013), *Najbolje je da se ne javljaš* (poezija, 2014), *Mrtvom je jasno* (poezija, 2017) i *Ljepše izdaleka* (roman, 2021).

Biblioteka Mali rakun

knjiga 62

Ivan Zrinušić

MRTVOM JE JASNO

© 2022 Ivan Zrinušić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2022

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Davor Ivankovac

Fotografija

Alexas_Fotos / Pixabay.com

Objavljeno

5. lipnja 2022.

ISBN 978-953-345-981-3 (HTML)

ISBN 978-953-345-982-0 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-983-7 (PDF)

ISBN 978-953-345-984-4 (MOBI)

Prvo izdanje

Slušaj najglasnije!, Zagreb, 2017.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske.**